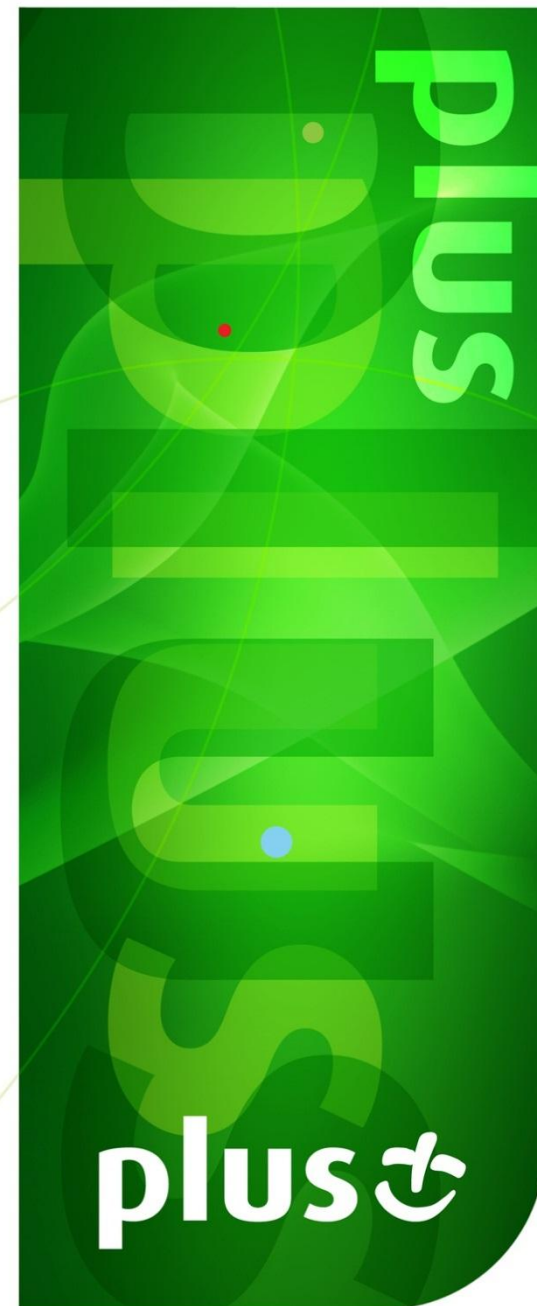

Zagrożenia dla polskiego rynku telekomunikacyjnego

Warszawa, 25.09.2013

Dlaczego zaprosiliśmy Państwa na spotkanie?

Tak – uważamy, że polskiemu rynkowi zagraża sojusz T-Mobile i Orange

- Orange i T-Mobile wspólnie dążą do stworzenia duopolu, a faktycznie monopolu.
- Orange i T-Mobile mają wspólnie ok. 60% rynku
- Orange i T-Mobile to korporacje, których łączne roczne przychody wynoszą 400 mld złotych, przychody budżetu Polski to 300 mld złotych.
- Orange i T-Mobile – największymi akcjonariuszami pośrednio są rządy Niemiec i Francji – rząd Niemiec ma 32%, a rząd Francji ponad 27% - konkurujemy więc ze spółkami kontrolowanymi przez państwa.

Dlaczego uważamy, że T-Mobile i Orange dążą do stworzenia de facto monopolu?

- 1) Współkorzystają z infrastruktury – w spółce Networks – korzystają ze wspólnej sieci
- 2) Współkorzystają z częstotliwości – łączą posiadane częstotliwości

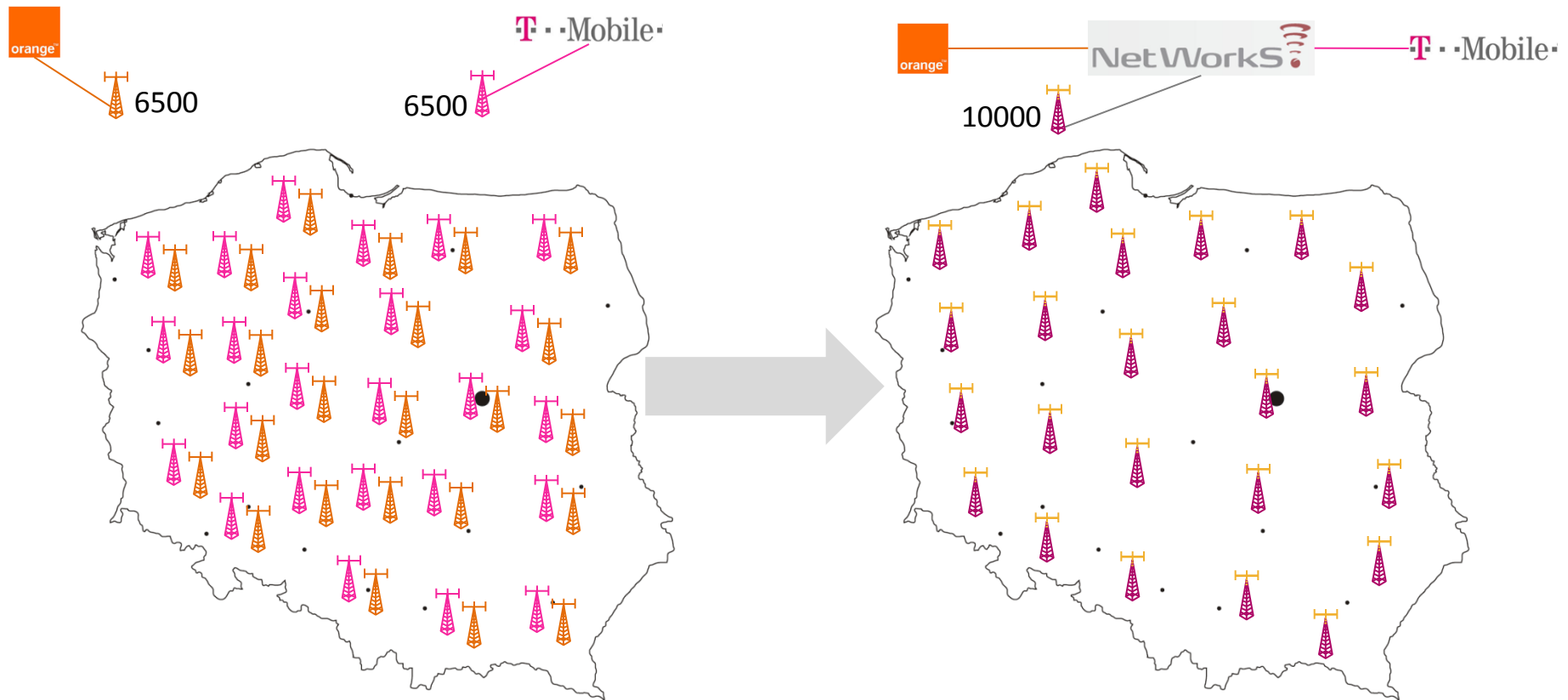
1+2 = zaburzenie konkurencji na rynku = brak możliwości

konkurowania przez innych z dominacją T-Mobile i Orange

Networks! powstał w grudniu 2010 roku.

- ❑ Orange i T-Mobile założyły wspólną spółkę w czasie, kiedy Polkomtel był spółką kontrolowaną przez skarb państwa.
- ❑ Oznacza to, że dwóm zagranicznym korporacjom, kontrolowanym przez rządy Francji i Niemiec, umożliwiono (nie przewidując długoterminowych skutków) stworzenie spółki, która stanowiła bezpośrednie zagrożenie dla wówczas państwowego Polkomtela, będącego w procesie prywatyzacji.
- ❑ Pozwolono więc *de facto* innym państwom powołanie spółki, która miała zdominować polską państwową firmę.
- ❑ Polkomtel nawet po prywatyzacji, jest obecnie jedynym dużym operatorem telekomunikacyjnym, który znajduje się w polskich rękach.

Networks! - połączenie sieci

- Orange i T-Mobile posiadały niezależne sieci liczące po ok. 6500 lokalizacji
- Orange i T-Mobile redukując ilość swoich lokalizacji do ok. 5 tys., w ramach Networks! mają do dyspozycji ok. 10 tys. współdzielonych lokalizacji ponosząc koszty modernizacji tylko swoich lokalizacji

Sytuacja pozostałych operatorów sieci

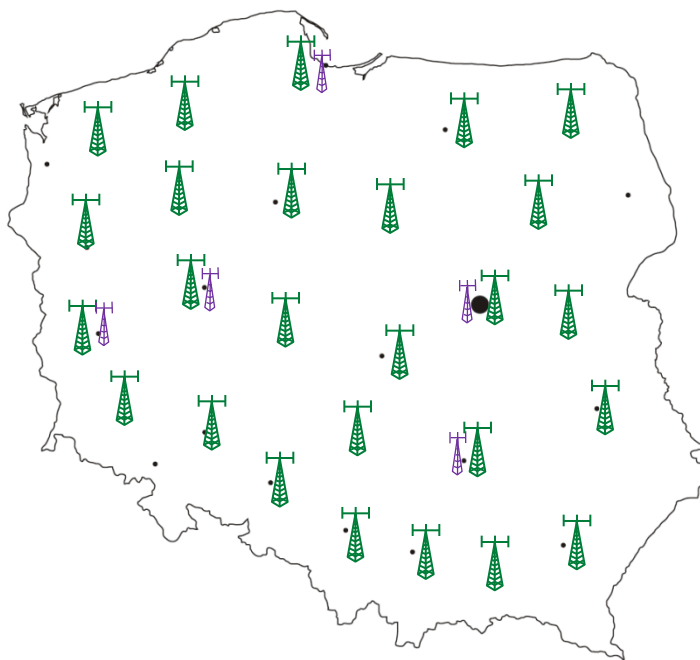
3500

6500

PLAY:

- posiada ok. 3500 lokalizacji, głównie w miastach
- nie planuje rozbudowy własnej infrastruktury - roamuje u pozostałych operatorów

Plus:

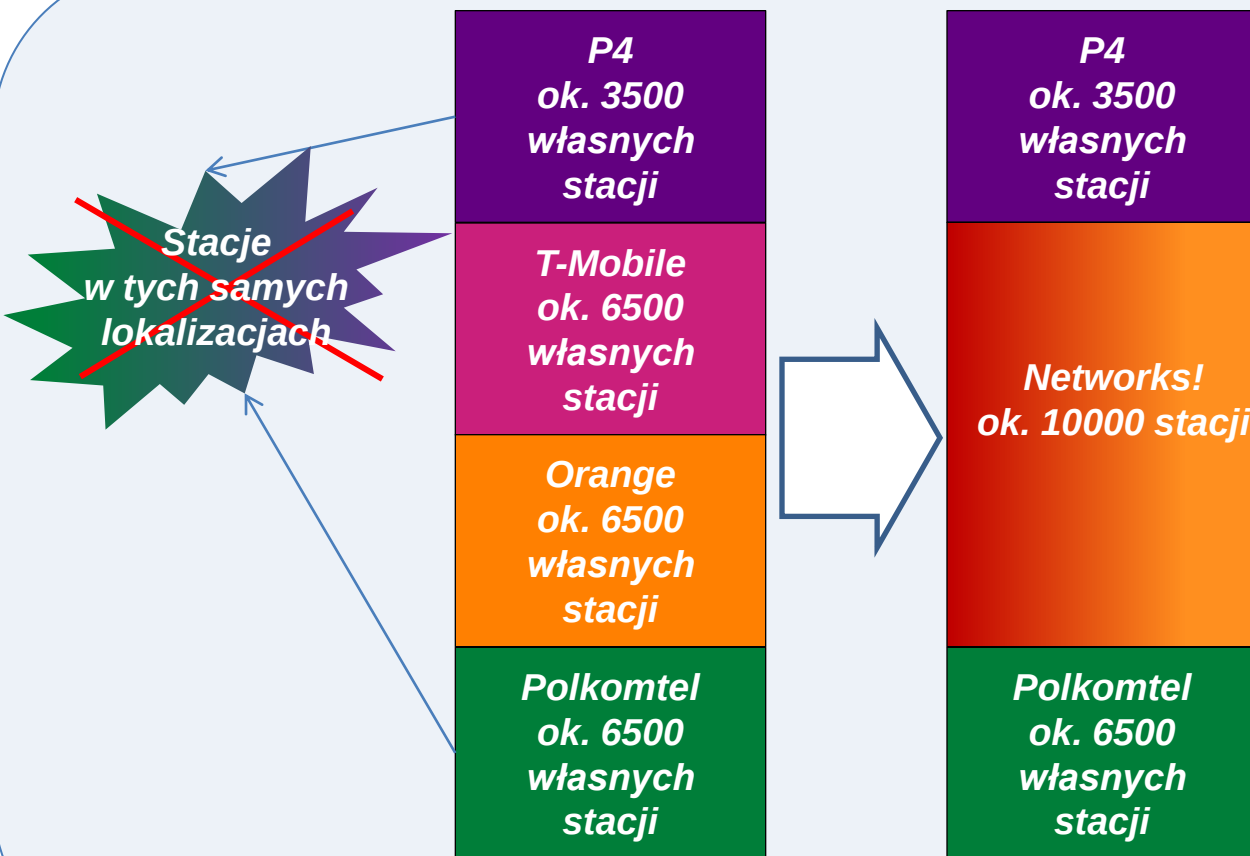
- ✓ posiada ok. 6500 lokalizacji w całej Polsce
- ✓ prowadzi intensywną rozbudowę i modernizację infrastruktury radiowej i transmisyjnej

Jedynie Plus jest w stanie podjąć wyzwanie zbudowania ogólnopolskiej sieci 10 tys. lokalizacji mogącą konkurować usługami z siecią Networks!

Wymagać to jednak będzie 3-letniej inwestycji o koszcie ok. 1 mld PLN

Networks! – skutki łączenia infrastruktury

T-Mobile/Orange - każdy z operatorów ponosi koszty utrzymania 5 000 stacji efektywnie wykorzystując 10 000

Każdy z tych dwóch operatorów osiągnie dodatkowe zyski w wysokości kilku miliardów złotych

1+1=11

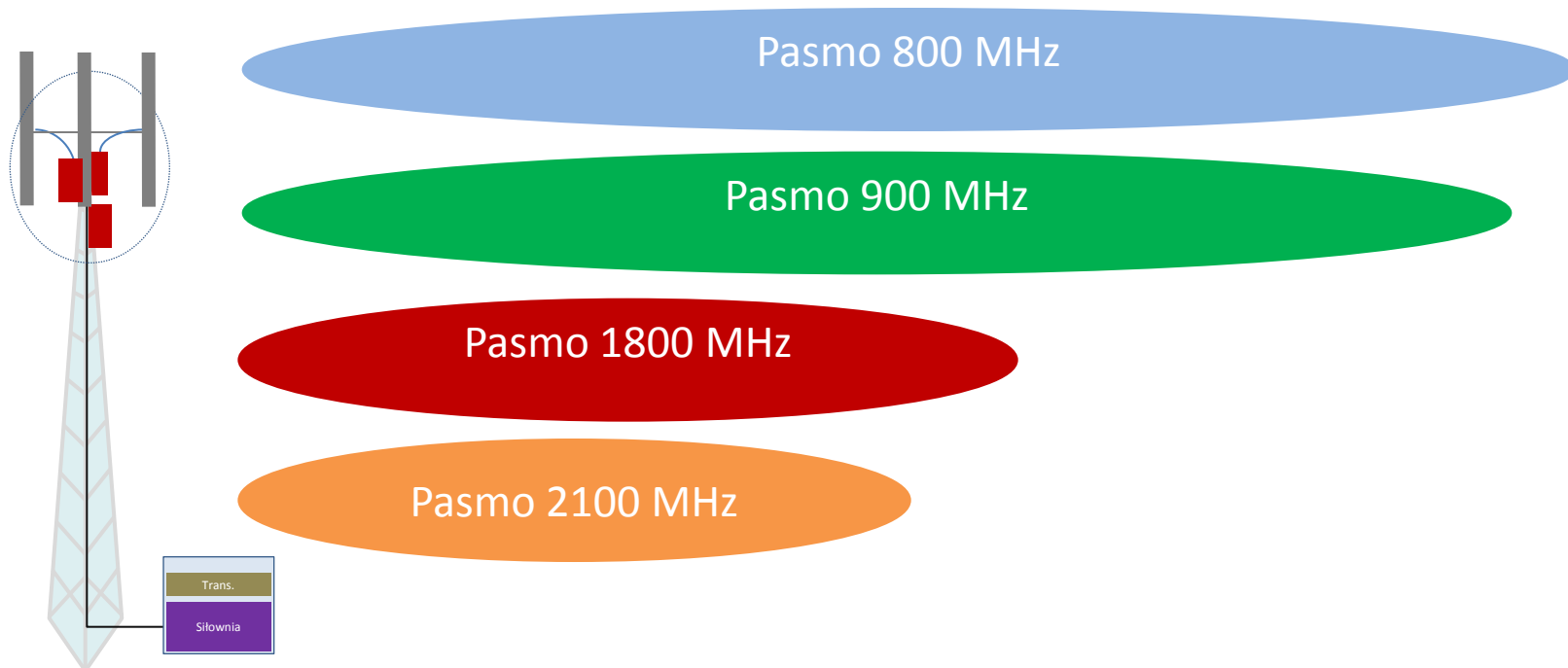
REZULTAT współpracy T-Mobile i Orange:

- Miliardowe zyski, których nie uzyskają inni operatorzy.
- W dłuższym okresie wypchnięcie z rynku innych operatorów i możliwość wspólnego dyktowania cen.
- Pozorna konkurencja w sytuacji, gdy zostanie dwóch operatorów posiadających tę samą infrastrukturę i te same częstotliwości.

Częstotliwości

- Rynek częstotliwości dzieli się na pasma z różnych zakresów – najważniejsze są 800 MHz i 900 MHz, ewentualnie 1800 MHz i 2000 MHz.
- Im niższa częstotliwość, tym większy zasięg, czyli jeden nadajnik z częstotliwości z zakresu 900 MHz wystarcza na pokrycie obszaru kilka razy większego niż z zakresu 2000 MHz.
- Polska jest krajem o dużym rozproszeniu ludności. Dlatego do pokrycia zasięgiem potrzebne są niskie częstotliwości i są one najcenniejsze.
- Przykład z aukcji jaką ostatnio ogłosiło UKE:
 - cena wywoławcza za pasmo o szerokości 5 MHz na częstotliwości 800 MHz – 250 mln złotych
 - cena wywoławcza za pasmo o szerokości 5 MHz na częstotliwości 2600 MHz – 25 mln złotych (10 razy mniej niż za 800 MHz).

Zasięg terytorialny stacji w zależności od częstotliwości

Poziom sygnału użytecznego:

Określony jest:

- ✓ mocą stacji nadawczej i częstotliwością pracy systemu
- ✓ wysokością zawieszenia anten (n, o) oraz ich charakterystyką
- ✓ rodzajem terenu z punktu widzenia gęstości zabudowy
- ✓ specyfiką i rodzajem budynku

Poziom sygnału maleje logarytmicznie wraz z odległością i częstotliwością

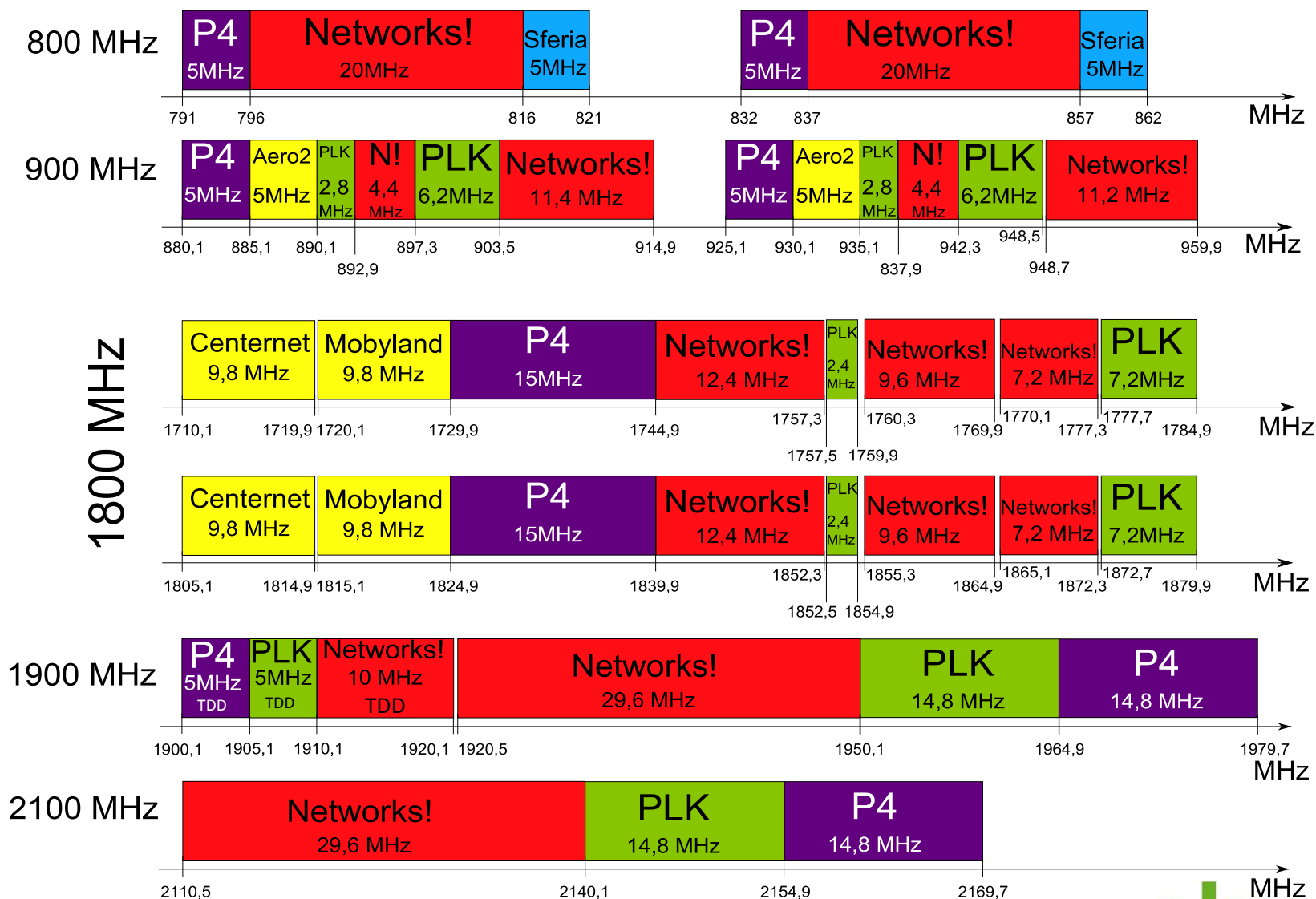
$$Pr = Pt + Gt + Gr + [-32,45 \text{ dB} - 20 \log(d) - 20 \log(f)]$$

Pr - moc odbierana ; Pt - moc transmitowana

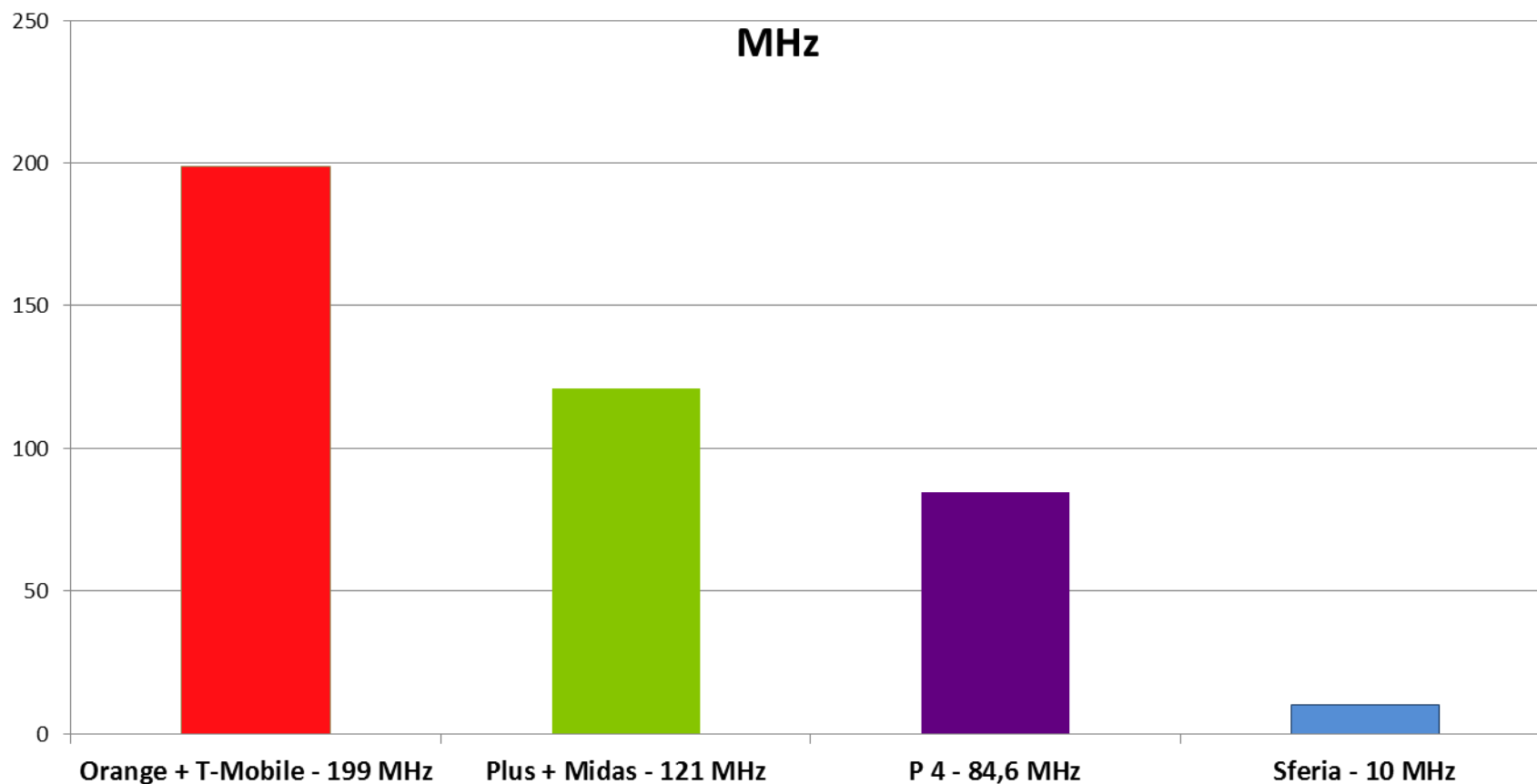
Gt - zysk anteny nadawczej (dBi) ; Gr - zysk anteny odbiorczej (dBi)

d - odległość odbiornika od nadajnika ; f - częstotliwość

Mapa przydziału kluczowych częstotliwości – na podstawie danych UKE*

Częstotliwości z zakresu 800-2100 MHz łącznie:*

* przypuszczalny podział przy utrzymaniu wstępnie ogłoszonych warunków „aukcji” na 800 MHz

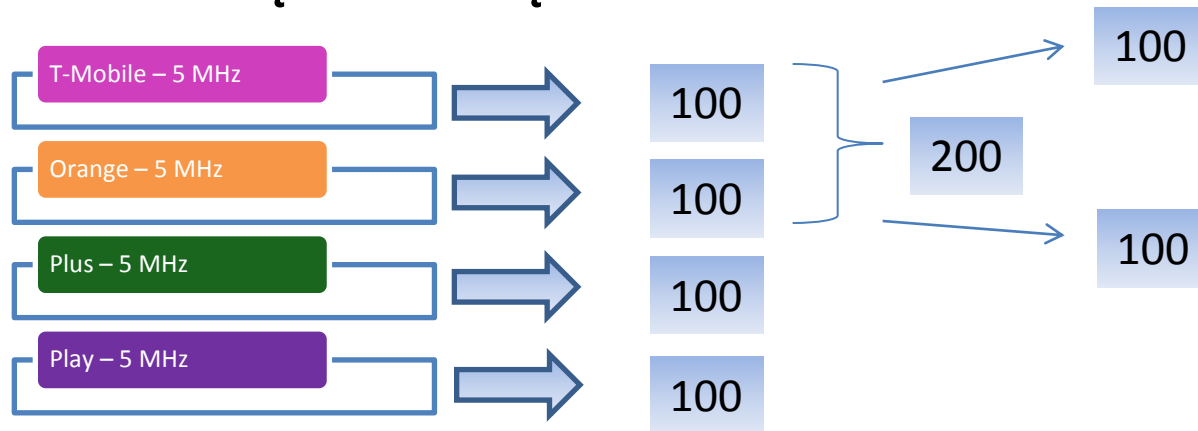
Nie ma już żadnych podstaw, aby częstotliwości T-Mobile i Orange traktowane były oddzielnie. Razem posiadają dziś najwięcej najcenniejszych częstotliwości.

Łączenie częstotliwości

Łączenie częstotliwości ma o wiele większe znaczenie w przypadku internetu LTE niż rozmów głosowych GSM. *(podane wartości liczbowe są jedynie przykładowe – z zachowaniem proporcji – ale nie są wartościami rzeczywistymi)*

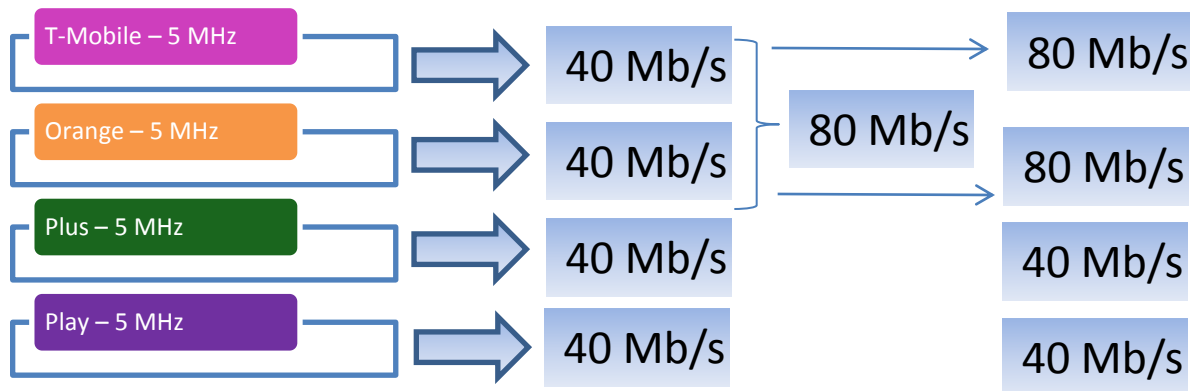
- W LTE łącząc bloki np. na 800 MHz Orange i T-Mobile zdobywając po 10 MHz, czyli razem 20 MHz, będą mogły zaoferować szybkość przesyłu danych każdy po ok. 160 Mb/s.
- Play lub Plus lub Sferia mając po 5 MHz będą mogły oferować 40 Mb/s.
- W GSM łącząc bloki np. na 900 MHz nie zwiększa się ilość rozmów jakie można przeprowadzić – jeśli więc na 5 MHz można było prowadzić 100 rozmów, to po połączeniu 2x5 MHz można prowadzić 200 rozmów, a każdy nadal tylko po 100.

GSM – łączenie częstotliwości:

Nie ma korzyści – suma możliwych rozmów do obsłużenia nie zmienia się. Każdy z operatorów może nadal obsłużyć max 100 rozmów (a nie 200).

Internet LTE – łączenie częstotliwości:

Są korzyści – każdy z operatorów może dać szybkość 80 Mb/s, a nie 40 Mb/s jak w przypadku GSM.

T-Mobile i Orange - agregacja pasma w technologii HSPA/LTE

Wnioski – na przykładzie LTE

- ✓ Zarówno T-Mobile jak i Orange współdzieląc częstotliwości w technologii HSPA/LTE mogą stworzyć czterokrotnie lepszy produkt, bez ograniczenia sumarycznej pojemności stacji nadawczej.
- ✓ Inni operatorzy na rynku chcący z nimi konkurować muszą pozyskać cztery razy więcej pasma, co jest niemożliwe ze względu na ograniczenia przetargowe lub bardzo kosztowne.

T-Mobile i Orange - agregacja pasma w technologii HSPA/LTE

Możliwości technologiczne

- Zarówno technologia HSPA jak i LTE umożliwia agregowanie częstotliwości
- W HSPA można agregować 2x5Mhz => 10Mhz (dwukrotnie podnosząc przepustowość)
- W LTE można agregować dowolnej szerokości pasma, tak by wynikowo dały 1.4MHz, 3MHz, 5MHz, 10MHz, 20MHz (proporcjonalnie podnosząc przepustowość)

Możliwe efekty – przykład LTE

- Zakładając, że zarówno T-Mobile jak i Orange dedykują po 10 MHz na LTE, każdy z nich może obsłużyć:
 - Przy niezależnym wykorzystaniu pasm: do ok. 86 Mbps* prędkości maksymalnej
 - Przy wspólnym korzystaniu z pasm: do ok. 172 Mbps* prędkości maksymalnej

* Wartość teoretyczna, bez korekcji błędów

Nasza reakcja na działania T-Mobile i Orange:

**ZAWIADOMIENIE do UOKiK
w sprawie podejrzenia naruszenia
przez PTK Centertel Sp. z o.o. oraz T-Mobile Polska S.A.
przepisów ustawy
o ochronie konkurencji i konsumentów.**

Zgodnie z komunikatem bieżącym nr 98/2013 z dnia 10 września 2013 r. spółki Telekomunikacja Polska S.A. – będącą podmiotem dominującym w stosunku do PTK

„10 września 2013r.: Po dwóch latach wzorcowej współpracy mobilnego ramienia Grupy - PTK Centertel z T-Mobile w zakresie wzajemnego korzystania z dostępowych sieci radiowych, strony rozszerzyły współpracę o technologię 4G. PTK Centertel sp. z o.o. podpisała z T-Mobile S.A. aneks do umowy o wzajemnym korzystaniu z mobilnych sieci dostępowych (umowa znacząca opisana w raporcie bieżącym nr 86/2011). Spółki będą współpracować przy budowie sieci w technologii 4G w modelu podobnym do obecnej współpracy w obszarze sieci mobilnych. Strony rozbudują sieci by zwiększyć zasięg usług 4G, a Orange Polska będzie mogła świadczyć usługi 4G korzystając z częstotliwości 1.800 MHz, także z częstotliwości posiadanych przez T-Mobile. Orange Polska będzie korzystać z częstotliwości 4G należących do T-Mobile za wynagrodzeniem płatnym przez 14,5 lat. W przyszłości współpraca może także zostać rozszerzona na inne pasma częstotliwości.”

Uważamy, że:

- UOKiK mógł zostać wprowadzony w błąd przez Orange i T-Mobile, co do faktycznego zakresu planowanej współpracy spółek, w ramach utworzonej spółki Networks.
- UOKiK powinien ponownie przeanalizować realny zakres współpracy Orange i T-Mobile wraz z oceną skutków, jakie ta współpraca niesie ze sobą dla rynku telekomunikacyjnego w Polsce.

1. Według naszej opinii współpraca T-Mobile i Orange rozszerzana jest prawdopodobnie poza zadeklarowaną na potrzeby postępowania.
2. Istnieje pytanie, czy wspólne korzystanie z częstotliwości zostało przez PTK i PTC zadeklarowane we wniosku o zgodę na utworzenie Networks!
3. Czy zostało to zadeklarowane przy przetargu na częstotliwości radiowe z zakresu 1800 MHz.
4. Naszym zdaniem T-Mobile i Orange w ramach współpracy obejmującej rzekomo wyłącznie techniczną modernizację sieci infrastrukturalnej i zarządzania nią, ustaliły, że wspólnie wykorzystują swoje odrębnie przyznane częstotliwości.
5. Uzyskały tym samym, w sposób - jak się wydaje - nielegalny, znacznie wyższe przepustowości do świadczenia usługi dostępu do szerokopasmowego internetu w sieciach mobilnych, zagrażając w ten sposób konkurencji.

Przetargi

- Prezes UKE w przetargach bierze pod uwagę całe grupy kapitałowe, a nie pojedynczych przedsiębiorców (konkretnych oferentów).
- Założenie takie – mając na względzie doktrynę *single economic unit* – jest w pełni zasadne jednak tylko wtedy, kiedy na rynku nie dochodzi do obchodzenia zasady przyznawania częstotliwości.
- Według naszej opinii w stanie faktycznym do takiego obchodzenia obowiązujących reguł może dochodzić.
- T-Mobile i Orange w każdym przetargu na rezerwację częstotliwości oceniane są oddzielenie, podczas gdy w praktyce wykorzystują je wspólnie tak, jakby należały do jednej grupy kapitałowej. Prowadzi to do dyskryminowania ich konkurentów.
- W przetargu na 1800 MHz pasmo zdobyła wyłącznie T-Mobile, podczas gdy Orange jako przegrana, nie zakwestionowała jego wyników ani przed Prezesem UKE, ani przed żadnym sądem, co było działaniem bez precedensu na polskim rynku telekomunikacyjnym.

Przetargi w roku 2013

Zakończony przetarg na częstotliwości z zakresu 1800 MHz:

– preferencje dla Play i o wiele bardziej niewytłumaczalne również dla T-Mobile i Orange. Polkomtel został uznany za największe zagrożenie dla rynku.

W świetle dzisiejszej wiedzy i komunikatów Orange i T-Mobile powstaje pytanie, czy urzędy świadomie przyznały preferencje tym spółkom – w świetle ich deklaracji o współkorzystaniu z częstotliwości i dowodów na to, że już wówczas je współdzieliły.

Przetargi w roku 2013

Planowany przetarg na częstotliwości z zakresu 800 MHz:

- wstępne warunki aukcji mającej odbyć się w tym roku zostały tak przygotowane, że z 25 MHz szerokości pasma:
 - T-Mobile i Orange mogą kupić po 10 MHz i już zapowiedziały, że będą z nich współkorzystać – a więc będą miały 20 MHz pasma
 - Polkomtel może według tych warunków starać się o maksymalnie 5 MHz

Stawiamy publicznie pytanie: jakim sposobem T-Mobile i Orange, które mają 60% rynku, większość częstotliwości, potężne zaplecze finansowe i rządy Francji i Niemiec jako swoich największych akcjonariuszy są preferowane w tej aukcji?

Europa

- Sytuacje takie są również jednoznacznie oceniane w orzecznictwie organów antymonopolowych Unii Europejskiej.
- Dopuszcza się porozumienia o wspólnym wykorzystaniu infrastruktury, ale za niedopuszczalne uznaje się przenoszenie lub udostępnianie częstotliwości, jeżeli może to prowadzić do naruszenia konkurencji na rynku.
- W załączonych dokumentach znajdują Państwo przykłady z rynku Belgii, Francji i Wielkiej Brytanii.
- Do ciekawej sytuacji doszło w Hiszpanii – Orange zaprotestował i poskarżył się do urzędu antymonopolowego i odpowiedniego ministra, protestując przeciwko porozumieniu o współkorzystaniu z infrastruktury przez dwóch innych operatorów.

Współdziałanie Orange i T-Mobile jest zagrożeniem dla rynku, zwłaszcza z uwagi na:

- wspólny udział w przychodach rynku przekraczający 60%,
- niebezpieczny zakres koncentracji częstotliwości, pozyskanych w znacznej części w warunkach faworyzowania Orange i T-Mobile wobec części konkurencji,
- porozumienia roamingowe zawarte w ramach Freemove Alliance, na podstawie których ruch roamingowy kierowany jest przez Orange i T-Mobile nawzajem do swoich sieci,
- dysponowanie jako jedyny podmiot na rynku łącznym pasmem 30 MHz w zakresie 2000 MHz,
- duże prawdopodobieństwo, iż w wyniku rozstrzygnięcia aukcji na 800 MHz przeprowadzonej zgodnie z projektem dokumentacji aukcyjnej, również 20 MHz z dostępnych 25 MHz w paśmie 800 MHz zostałyby przydzielone Orange i T-Mobile (co może nastąpić wskutek administracyjnych ograniczeń lub wykluczeń konkurentów rynkowych).

Podsumowanie

Współpraca Orange i T-Mobile może doprowadzić do szybkiego wzrostu wolumenu sprzedaży usług Orange i T-Mobile, posiadających już ponad 60% udziału w rynku, kosztem istotnego spadku sprzedaży usług ich konkurentów.

Skutkuje to:

- możliwością wyeliminowania z rynku firm świadczących usługi dostępu do szerokopasmowego internetu w sieciach mobilnych
- do uzyskania przez Orange i T-Mobile takiej siły rynkowej, która pozwoli im na działania niezależne od konkurentów, kontrahentów i konsumentów (faktycznego monopolu).

Domagamy się:

1. Równego traktowania wszystkich operatorów telekomunikacyjnych.
2. Równych praw w przetargach.
3. „Żeby aukcja była aukcją” – obecnie zaproponowane warunki aukcji 800 MHz z góry przyznają częstotliwości dla T-Mobile i Orange, naszym zdaniem takie warunki to nie aukcja.
4. Równego dostępu operatorów do infrastruktury – postulujemy stworzenie jednego operatora infrastrukturalnego.

Zagrożenia dla polskiego rynku telekomunikacyjnego

Dziękujemy za uwagę!

